

Διεθνών συναλλαγών – Μαραζοπούλου

1^ο μάθημα (20/4/15)

Διεθνής εμπορική διαιτησία: υπαγωγή δικαιοδοτικής ύλης σε ιδιωτικό δικαστήριο

Το σύνηθες είναι η επίλυση της διαφοράς σε πολιτειακό δικαστήριο (20Σ: αρχή φυσικού δικαστή – δεν έρχεται σε αντίθεση με τη διεθνή εμπορική διαιτησία)

Θεμέλιο της διεθνούς εμπορικής διαιτησίας: συμφωνία (αυτονομία ιδιωτικής βούλησης)

πλεονεκτήματα: θεωρείται πιο ταχεία από τα πολιτειακά δικαστήρια

επιλέγονται πιο εξειδικευμένοι δικαστές

ευελιξία στους δικονομικούς-διαδικαστικούς κανόνες

(το κόστος ανάλογα με το διαιτητικό όργανο)

το διαιτητικό δικαστήριο είναι ένα ουδέτερο forum

διεθνής δικαιοδοσία: (συμβάσεις Βρυξελλών, ΚΠολΔ όταν κρίνονται δικαιοδοτικά) επιλέγονται από τα μέρη

Διατάξεις για εμπορική διαιτησία στα 867επ. ΚΠολΔ

867ΚΠολΔ: αντικειμενική διαιτητευσιμότητα: ποιες διαφορές μπορούν να υπαχθούν σε διαιτησία

868, 869ΚΠολΔ: συμφωνία διαιτησίας έγγραφη (για ασφάλεια και μεγαλύτερη περίσκεψη των συμβαλλομένων – όμως η διάταξη είναι λίγο περιοριστική με τον έγγραφο τύπο) – θεραπεύεται με ανεπιφύλακτη παρουσία στο διαιτητικό δικαστήριο η έλλειψη έγγραφου τύπου

Κανονισμός Βρυξελλών 1215/2012: ο νέος κανονισμός εξαιρεί τη διεθνή διαιτησία, αλλά υπάρχει διάταξη για τη σχέση του κανονισμού με τη διαιτησία.

2735/1999: κύρωση πρότυπου νόμου UNCITRAL για το διεθνές εμπόριο: πλήρες νομοθέτημα για εμπορικές συμβάσεις

ν.δ. 4220/61: κύρωση σύμβασης Νέας Υόρκης για διεθνές εμπόριο

ευρωπαϊκή σύμβαση 1961 για διεθνή διαιτησία

Αρ. 7 ν. 2735/99: συμφωνία διαιτησίας: σύμβαση διαμέσου της οποίας τα μέρη υπαγάγουν σε διαιτησία όλες τις διαφορές ή ορισμένες διαφορές που έχουν προκύψει ή ενδέχεται να προκύψουν μεταξύ τους από μια έννομη σχέση συμβατική ή μη συμβατική

Πώς λειτουργεί η εμπορική διαιτησία;

Στέλνει ο ένας δήλωση στον άλλον ότι θέλει να ενεργοποιήσει τη διαιτησία και διορίζει διαιτητή.

ο μέλλον αντίδικος διορίζει και αυτός διαιτητή

διορίζουν από κοινού τρίτο διαιτητή

Τους διαιτητές από πού τους βρίσκουν ;

Θεσμικές (ICC, LCIA, Stockholm International Arbitration Center): ορίζουν τα θεσμικά όργανα διαιτητή, αν δεν συμφωνούν

Συγκρότηση διαιτητικού δικαστηρίου

ξεκινά δίκη

λύνονται πρακτικά ζητήματα (π.χ. εξαίρεση, ασθένεια)

Υπάρχει σύστημα κανόνων διαδικαστικών και δικονομικών (συνήθως δίκαιο έδρας διαιτητικού δικαστηρίου)

Έδρα: νομική έννοια: το δίκαιο που θα εφαρμόζεται

lex arbitri: το δίκαιο που διέπει τη διαιτησία: δικονομικό δίκαιο της έδρας + διαδικαστικοί κανόνες των δικονομικών οργάνων + οποιοδήποτε άλλο δίκαιο εφαρμόζεται στη διαδικασία από το δικαστή ως δικονομικό δίκαιο (π.χ. lex mercatoria)

Στην ουσία ποιο δίκαιο εφαρμόζεται;

το δίκαιο που έχουν συμφωνήσει τα μέρη

αν δεν έχουν συμφωνήσει εφαρμόζονται οι κανόνες σύγκρουσης της έδρας

Έκδοση απόφασης

πρέπει να έχει τα εχέγγυα του πολιτειακού δικαστηρίου

τυπικά στοιχεία: 892ΚΠολΔ: έγγραφη, ιδιόχειρη υπογραφή, ονοματεπώνυμο διαιτητών-διαδίκων, τόπος, συμφωνία διαιτησίας, αιτιολογικό, διατακτικό

Έννομα αποτελέσματα: δεδικασμένο, εκτελεστότητα, διαπλαστική ενέργεια, αναγνώριση και εκτέλεση

Πότε μια διαιτησία είναι ημεδαπή και πότε αλλοδαπή;

κριτήρια: (αντικειμενικά) αντικείμενο διαφοράς με στοιχεία αλλοδαπότητας, (υποκειμενικά) ιθαγένεια, εγκατάσταση, συνήθης διαμονή

Στην Ελλάδα: 192ν. 2735/99: και υπ. Και αντ. Στοιχεία:

α) τα μέρη έχουν εγκατάσταση σε διαφορετικά κράτη,

β) τόπος διαιτησίας σε διαφορετικό κράτος από την εγκατάσταση, τόπος εκπλήρωσης των υποχρεώσεων ή σύνδεσης στοιχείου διαφοράς διαφορετικής από την εγκατάσταση

γ) αν τα μέρη συμφώνησαν ότι το αντικείμενο διαφοράς είναι διεθνές

Συνέπειες ως προς τη δεσμευτικότητα και ως προς την αναγνώριση και εκτέλεση της απόφασης αν είναι αλλοδαπή η διαιτησία

Διαιτητική συμφωνία: αυτοτέλεια διαιτητικής συμφωνίας

το κύρος ή η εγκυρότητα της διαιτητικής συμφωνίας δεν εξαρτάται από το κύρος ή την εγκυρότητα της σύμβασης που αφορά

συνέπεια στο εφαρμοστέο δίκαιο → ενδεχομένως άλλο το εφαρμοστέο δίκαιο στην κύρια σύμβαση και άλλο στη διαιτητική ρήτρα. Μπορεί όμως να είναι και το ίδιο δίκαιο (separability)

Οι γενικές προϋποθέσεις εγκυρότητας του ουσιαστικού δικαίου εφαρμόζονται και στη διαιτητική ρήτρα

Υποκειμενική διαιτητευσιμότητα: δικαιοπρακτικά ανάκτονοι, κράτη (ίσως να μην μπορούν ή υπό προϋποθέσεις)

Αντικειμενική διαιτητευσιμότητα: ποιες διαφορές είναι αντικείμενα διαιτησίας

Ισοσθενής τάξη με την πολιτειακή διαιτησία

Περιεχόμενο συμφωνίας διαιτησίας: 1) βούληση μερών, χωρίς αμφιβολία, 2) ποιες διαφορές θέλουν να υπαγάγουν στη διαιτητική δίκη, 3) ξεκάθαρο ότι η διαιτητική απόφαση θα είναι τελεσίδικη (η διαιτητική δικαιοδοσία έχει ένα βαθμό)

2^ο μάθημα (27/4/15)

Διαιτησία: βούληση των μερών να καταφύγουν
το είδος των διαφορών
το τελεσίδικο της απόφασης

Σε διαιτησία πάνε διαφορές ιδιωτικού δικαίου (συμβατικές και εξωσυμβατικές) (εξαιρούνται αυτές που δεν έχουν αντικειμενική διαιτητευσιμότητα, π.χ. διαφθορά)
υποκειμενική: να μπορούν τα μέρη (π.χ. το κράτος δεν μπορεί να καταφύγει σε εμπορική διαιτησία)

Παράδειγμα φορολογικής διαιτησίας: υπερβολική φορολογία αλλοδαπού στην Ελλάδα και γίνεται διαιτησία (δημοσίου διεθνούς) ανάμεσα στα δύο κράτη (με στοιχεία εμπορικού δικαίου)

Και οι διαφορές από τον ανταγωνισμό είναι διαιτητέσιμες

Αυτοτέλεια ρήτρας διαιτησίας: το ότι είναι ένα δίκαιο εφαρμοστέο σε μία σύμβαση δεν σημαίνει ότι είναι και το εφαρμοστέο δίκαιο στη ρήτρα διαιτησίας

Ποιο δίκαιο διέπει τη ρήτρα;

το έχουν πει τα μέρη

το δίκαιο της σύμβασης

το δίκαιο του κανόνα σύγκρουσης της συνθήκης της Νέας Υόρκης

η lex arbitri: το δίκαιο του διαιτητή (το δικονομικό δίκαιο του τόπου της έδρας + κανόνες ουσιαστικοί της διεθνούς συναλλαγής + κανόνες θεσμικοί (διαδικαστικοί-δικονομικοί) που ρυθμίζουν τη διαδικασία (σύνταξη terms of reference (τα στοιχεία της διαιτησίας και οι διαφορές που θα πρέπει να λυθούν) (σύνηθες, αλλά όχι απαραίτητο)

Συγκρότηση του διαιτητικού δικαστηρίου

Οι διαιτητές έχουν πιο ειδικές γνώσεις

εξαίρεση λόγω υπόνοιας αμεροληψίας ή έλλειψης αντικειμενικότητας (αρχή εμπιστευτικότητας : οι δίκες γίνονται κεκλεισμένων των θυρών) (π.χ. αμεροληψία: αντίστοιχη διαφορά με αναφορά που δικάζει ως δικηγόρος ο διαιτητής, ή κάθετη θέση επί της διαφοράς ως συγγραφέας)

Σχέση διαδίκων – διαιτητών (στην Ελλάδα θεωρείται συμβατική): στη διεθνή διαιτησία δεν υπάρχει σύμβαση, γιατί ο διαιτητής δεν υποχρεούται να επιλύσει τη διαφορά υπέρ αυτού που τον επιλέγει

Emergency arbitrator: για επείγοντα θέματα ορίζεται διαιτητής για να λύσει προβλήματα, π.χ. ασφαλιστικών μέτρων

Kompetenz-Kompetenz: το δικαστήριο κρίνει το ίδιο αν έχει δικαιοδοσία όταν αυτή αμφισβητείται. Αλλιώς θα έπρεπε να μην κρίνουν οι ίδιοι κάθε τρεις και λίγο για τις ρήτρες και θα σήμαινε ότι δεν εμπιστεύονται οι διάδικοι και τα κράτη αρκετά το διαιτητή.

3^ο μάθημα (4/5/15)

Kompetenz-Kompetenz: το διαιτητικό δικαστήριο κρίνει μόνο του αν έχει δικαιοδοσία (θετική μορφή της αρχής) – ότι το πολιτειακό δικαστήριο είναι αναρμόδιο (αποφατική)

Πολυμερείς διαιτησίες: συμμετέχουν περισσότερα από ένα μέρη (τα μέρη υποστηρίζουν διαφορετικές θέσεις το καθένα)

αν υπάρχει θέμα θα κριθεί από το δίκαιο της έδρας

ορισμός διαιτητή: το κάθε μέρος ορίζει δικό του διαιτητή, εφόσον υπάρχουν διαφορετικές θέσεις

συνεναγωγή άλλων προσώπων που δεν έχουν υπογράψει τη διαιτητική ρήτρα στη διαιτησία: δύσκολη η συνεναγωγή. Γιατί η διαιτησία είναι μόρφωμα συναίνεσης

Για να μπορέσει να μπει στη διαιτησία μέρος που δεν έχει υπογράψει τη ρήτρα, θα πρέπει να πληρούνται δικονομικές-διαδικαστικές, αλλά και ουσιαστικές προϋποθέσεις (αυστηρές).

Συμπλοκή/συνεργασία με τα πολιτειακά δικαστήρια:

α) πριν την έναρξη της διαδικασίας: ασφαλιστικά μέτρα (το διαιτητικό δικαστήριο ζητά τη συνδρομή του πολιτειακού δικαστηρίου, γιατί το διαιτητικό δεν έχει τέτοια εξουσία (889ΚΠολΔ, για τις εσωτερικές διαιτησίες), διορισμός διαιτητών

β) κατά τη διάρκεια: κλήτευση μαρτύρων, επίδειξη εγγράφων

γ) απόφαση: αντλεί το κύρος και τη δεσμευτικότητα της (3 θεωρίες) από την έννομη τάξη του δικαστηρίου της απόφασης, από τις έννομες τάξεις των κανόνων που αξιοποιήθηκαν (επιπλέον στο διεθνές δίκαιο – floating norm), από τη συμφωνία των μερών

Που θα βρούμε ορισμό της διαιτητικής απόφασης;

συμβάσεις (δεν έχουν), νόμος (δεν υπάρχει), θεωρία;

(ή επί της ουσίας ή επί της διαδικασίας είναι διαιτητικές οι αποφάσεις αυτές που αποφαίνονται κατά τρόπο τελικό και ανεξάρτητα από τον αν αφορούν σύνολο ή μέρος της διαφοράς εφόσον οδηγούν προς το πέρας της διαιτητικής διαδικασίας και την έκδοση τελικής διαιτητικής απόφασης)(γαλλικό δικαστήριο)

Τα είδη των διαιτητικών αποφάσεων

Μπορεί να χαρακτηριστούν διαφορετικά από το διαιτητικό και το πολιτειακό δικαστήριο το διαιτητικό εκδίδει διαδικαστικές διαταγές (procedural orders), μερικές διαιτητικές αποφάσεις. Οι ενδιάμεσες αποφάσεις δεν έχουν ούτε δεδικασμένο, ούτε εκτελεστικότητα (οι μερικές έχουν)

Ποιο είναι το ουσιαστικά εφαρμοστέο δίκαιο;

το δίκαιο που έχουν επιλέξει τα μέρη

ΚΠολΔ και Ιδδδ έδρας

lex arbitri

άλλο σύστημα κανόνων ιδδδ που κρίνει ο δικαστής ότι ταιριάζει στη διαφορά

(κανόνες αμέσου εφαρμογής: κανόνες που εφαρμόζονται πριν τους κανόνες ιδδδ και είναι αναγκαστικού δικαίου)

Μπορούν να εφαρμοστούν κανόνες αμέσου εφαρμογής στη διαιτησία;
οι απόψεις διίστανται

Αν μια διαιτητική απόφαση ακυρωθεί στον τόπο της έδρας, δεν αναπτύσσει πουθενά τα έννομα αποτελέσματα της (897 ΚΠολΔ)

897 ΚΠολΔ → αφορούν στη συμφωνία, στο διαιτητικό δικαστήριο, στη διαδικασία, στο αντικείμενο της διαφοράς, στα υποκείμενα της διαφοράς
κατά κανόνα είναι αναγκαστικού δικαίου στην Ελλάδα

Μπορούν τα μέρη να συμφωνήσουν από πριν να μην προσφύγουν στα πολιτειακά δικαστήρια για να προσβάλουν την απόφαση;
όχι, όπως και στις περισσότερες έννομες τάξεις, εκτός της Ελβετίας

Μπορούν τα μέρη να προσθέσουν και άλλους λόγους ακύρωσης;
όχι, ως τέτοιοι, αλλά μπορούν να φτιάξουν τη διαιτητική ρήτρα με τέτοιο τρόπο ώστε να καταλήξουν στο ίδιο αποτέλεσμα

Μερικές έννομες τάξεις αποφάσισαν να εφαρμόσουν ακυρωμένες διαιτητικές αποφάσεις
(αποχωρικοποίηση της διεθνούς διαιτησίας - όχι κρατούσα άποψη → ανασφάλεια δικαίου)

4^ο μάθημα (11/5/15)

Νομικά πρόσωπα στις διεθνείς συναλλαγές

ομοιομορφοποίηση: κάνουμε τις ρυθμίσεις θετικού δικαίου κοινές (πχ κανονισμοί, οδηγίες)
υπάρχει στο ιδδδ (και εν στενή και εν ευρεία εννοία)
στο πλαίσιο της ΕΕ υπάρχουν εν εξελίξει και ρυθμίσεις για το ουσιαστικό εταιρικό δίκαιο
στην έννοια των νομικών προσώπων εντάσσονται και μορφώματα, που δεν αναγνωρίζονται από το ελληνικό δίκαιο (πχ trust: ομάδα περιουσιών)
τα υποκαταστήματα συνδέουν τα νπ με διαφορετικές έννομες τάξεις

ΑΚ 10: ικανότητα νπ με βάση την έδρα.

έδρα: (κάτι σαν ιθαγένεια του νπ) είναι πραγματική, όχι νομική έννοια
είναι το βασικό κέντρο δραστηριοτήτων του νπ

κρατούσα άποψη ότι η έδρα του ΑΚ10 είναι η πραγματική, όχι ο τόπος σύστασης (καταστατική έδρα)

Ο λόγος προτίμησης της πραγματικής έδρας είναι η αρχή της εγγύτητας
αναπαριστά την ανάγκη για έναν πραγματικό και ουσιώδη σύνδεσμο

Μειονέκτημα θεωρίας πραγματικής έδρας: αν μια εταιρία δεν έχει συσταθεί στην πραγματική έδρα αυτό σημαίνει ότι δεν συστάθηκε εγκύρως

≠ πλεονέκτημα: μπορούν να εφαρμοστούν κανόνες δημόσιας τάξης στην πραγματική έδρα

Η ΑΚ10 ερμηνεύεται με μεγάλη ευρύτητα

Μειονέκτημα θεωρίας συστάσεως: δεν μπορούν να εφαρμοστούν οι κανόνες της πραγματικής έδρας, άρα λιγότερη προστασία. Με βάση της πραγματική έδρα προστατεύονται καλύτερα και δικαιώματα τρίτων προσώπων

≠ πλεονέκτημα: κινητικότητα

Θεωρία επικάλυψης: ως προς την αναγνώριση του νπ εφαρμόζεται η θεωρία της συστάσεως. Για άλλα ζητήματα εφαρμόζεται, πάλι η συστάσεως, αλλά μπορούν να εφαρμοστούν και οι κανόνες αναγκαστικού δικαίου της πραγματικής

πρόβλημα: η διάσπαση της αρχής της ενιαίας εφαρμογής του ενός δικαίου

Θεωρία διάκρισης: η *lex societatis* (δίκαιο νομικών προσώπων) θα πρέπει να ρυθμίζει μόνο τις εσωτερικές σχέσεις του νπ, και οι εξωτερικές να ρυθμίζονται από τη *lex loci actus* ή της *lex causae* (μειονεκτήματα) δεν μπορεί η διάκριση να είναι ξεκάθαρη

διάσπαση της αρχής του ενός δικαίου

οι συνέπειες των εσωτερικών σχέσεων έχουν συνέπειες και στις εξωτερικές

Τι ισχύει στο δίκαιο της ΕΕ:

δεν υπάρχει ενιαίος κανόνας σύγκρουσης. Όμως το δίκαιο της ΕΕ ενδιαφέρεται για την κινητικότητα, γιατί σκοπός είναι η ενιαία κοινή αγορά.

5^ο μάθημα (18/5/15)

Centros: υποχρέωση κράτους μέλους να επιτρέπει θέσπιση υποκαταστήματος σε έδαφός του ανεξάρτητα ε το πού βρίσκεται η νομική του έδρα.

Το κράτος μέλος ακόμα και αν χρησιμοποιεί το δίκαιο πραγματικής έδρας, είναι υποχρεωμένο να δεχτεί το υποκατάστημα ακόμα και αν με βάση το ιδδδ του δεν αναγνωρίζει τη σύσταση της μητρικής

Το ενωσιακό δίκαιο πρακτικά απορρίπτει τη θεωρία της πραγματικής έδρας μέσα στην ΕΕ, γιατί έχει σκοπό την ελευθερία κινητικότητας εταιριών και κυκλοφορίας και απώτερο σκοπό την ενιαία αγορά.

Überseering: Η Γερμανία δέχεται τη θεωρία της πραγματικής έδρας

άρα δεν αναγνωρίζει την εταιρία και δεν την καθιστά διάδικο, γιατί δεν έχει συσταθεί σωστά

Το ΔΕΚ υποχρεώνει τη Γερμανία να αναγνωρίσει την ικανότητα δικαίου και διαδίκου και ότι το ιδδδ της παραβιάζει την ελευθερία εγκατάστασης

Πρόβλημα: δεν υπάρχει ενιαία ρύθμιση – κανόνες σύγκρουσης – για κινητικότητα, εγκατάσταση εταιριών.

Όταν κράτος εφαρμόζει εθνικούς κανόνες σύγκρουσης και αυτοί έρχονται σε σύγκρουση με την ελευθερία εγκατάστασης το ΔΕΚ έμμεσα, αλλά σαφώς, απορρίπτει τους κανόνες ιδδδ που αντίκεινται, πιέζοντας τα κράτη μέλη να τους αλλάξουν

Επιρροή σε Ελλάδα:

νομολογία → θεωρία πραγματικής έδρας.

Απόψεις:

- 1) εφαρμογή κινητικού δικαίου και ομοιόμορφη εφαρμογή, άρα εφαρμογή θεωρίας καταστατικής έδρας
- 2) για ζητήματα που αποφάνθηκε το ΔΕΚ πρέπει να εφαρμόζεται η θεωρία της καταστατικής έδρας για όλα τα άλλα ζητήματα που ανακύπτουν κρίνεται ad hoc

Κριτική:

- 1) πιο συστηματική και προς το μέλλον. Αγγίζει τη θεωρία επικάλυψης
- 2) πιο κοντά στην ελληνική πραγματικότητα

Τελικά το δίκαιο της έδρας (πραγμ/κατ) ποια θέματα ρυθμίζει; (lex societatis → αρχή ενός δικαίου) σύσταση

διαχείριση/ πληρεξουσιότητα

ευθύνη (ίσως και lex delicti)

συνέπειες πτώχευσης

ποινική ευθύνη

μεταφορά έδρας

συγχώνευση (σωρευτικά και τα δύο δίκαια – συγχωνεύουσας και συγχωνευόμενης)

ΕΕ: ιδιαίτεροι τύπο εταιριών

σκοπός η κινητικότητα και διασυννοριακότητα εταιριών

διευκόλυνση ενιαίας αγοράς

6^ο μάθημα (25/5/15)

201/2014 ΑΠ: επιβεβαιώνει την πραγματική έδρα, ως έδρα του νομικού προσώπου. Δεν αναφέρεται ρητά στην πραγματική έδρα, λόγω της κοινοτικής νομολογίας που προκρίνει την ελευθερία εγκατάστασης εντός της ΕΕ και δεν κάνει ανεκτή τη θεωρία της πραγματικής έδρας εντός της ΕΕ

→ οδήγησε σε διάφορες απόψεις:

-αρχή ενιαίου δικαίου → εφαρμογή δικαίου συστατικής έδρας (πιο κοντά στις αντιλήψεις του δικαίου της ΕΕ, ασφάλεια δικαίου, δεσμεύει το δικαστή)

- για τα προηγούμενα ζητήματα: θεωρία συστάσεως, τα επόμενα: ad hoc, ρέποντας προς την καταστατική (δε διαταράσσει τη νομολογία, αλλά δίνει ευχέρεια στο δικαστή (δικαιοπλαστική), διασπά την αρχή του ενός δικαίου)

Νομοθετικά θεσπισμένη εξαίρεση στην πραγματική έδρα. Αναφορικά με τις ναυτιλιακές εταιρίες. (γιατί οι διαφορές προκύπτουν στην ανοιχτή θάλασσα και γιατί έχει να κάνει με την εμπορική συναλλαγή)

Η ΑΚ10 θέλει όλα για το νπ να γίνονται με τις διατυπώσεις του δικαίου της πραγματικής έδρας. Αν θεωρηθεί άκυρη πολλές φορές χαρακτηρίζεται ως αδημοσίευτη εταιρία, άρα οδηγεί στην εις ολόκληρο ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων.

Κεντρικές μέθοδοι ιδδδ:

κανόνες σύγκρουσης

κανόνες αμέσου εφαρμογής

ουσιαστικοί κανόνες ιδδδ

μέθοδος αναγνώρισης: (σε αντίστιξη με τον κανόνα σύγκρουσης) αν μια έννομη σχέση έχει δημιουργηθεί σε ένα κράτος, έχει αναπτύξει τις συνέπειές της εκεί, και έχει σύνδεση με το κράτος αυτό, ο δικαστής δεν θα ελέγξει το κύρος, αλλά την αναγνώρισή της (πχ καταστατική έδρα στο δίκαιο της ΕΕ) → θα αναγνωριστεί μια εταιρία στο άλλο κράτος, ώστε να ιδρύσει υποκατάστημα ή να έρθει στα δικαστήρια ως διάδικος)

Από την ΑΚ 10 εκτός από την προσωπικότητα καλύπτονται και οι διατυπώσεις σύστασης, δημοσιότητας, συνέπειες, λύσης, εκκαθάρισης

Πρακτικό:

Η Α ΑΕ με πραγματική έδρα στη Γαλλία και καταστατική στην Ελλάδα επιθυμεί να αγοράσει ακίνητο στο νομό Ιωαννίνων για να προβεί στη δημιουργία βιομηχανικής μονάδας. Την ίδια περίοδο ο Β, μέτοχος, ζητεί με αγωγή στα ελληνικά δικαστήρια να αναγνωριστεί ότι η σύσταση ήταν άκυρη, επειδή δεν τηρήθηκαν επακριβώς οι διατυπώσεις του γαλλικού δικαίου. Οι εκπρόσωποι της Α ρωτούν για το δίκαιο σύμφωνα με το οποίο θα κριθούν οι ισχυρισμοί του Β και για το ποιες ενέργειες θα πρέπει να γίνουν για την αγορά του ακινήτου.

Θα επικαλεστούμε την απόφαση Centros, σύμφωνα με την οποία, εφόσον υπάρχει εταιρία, ακολουθώντας τη νομολογία του ΔΕΕ, το κράτος είναι υποχρεωμένο να επιτρέψει τη δημιουργία υποκαταστήματος στο κράτος αυτό.

για την αγορά του ακινήτου, σύμφωνα με την Überseering, θα πούμε ότι έχει νομική προσωπικότητα, άρα μπορεί να αγοράσει το ακίνητο με βάση τον ελληνικό ΑΚ.

7^ο μάθημα (8/6/15)

Διαιτησία: αυτοτελής δικαιοδοτική τάξη

καταλήγει σε απόφαση ισοδύναμη με των δικαστηρίων

έχει τα κύρια χαρακτηριστικά των δικαστικών αποφάσεων (δεδικασμένο και εκτελεστότητα)

Θεμέλιο: η ιδιωτική αυτονομία, μέσω της διαιτητικής ρήτηρας.

αρχή αυτονομίας της διαιτητικής ρήτηρας: το κύρος της συμφωνίας δεν επηρεάζει το κύρος της διαιτητικής ρήτηρας.

kompetenz kompetenz: το διαιτητικό δικαστήριο είναι αρμόδιο να κρίνει αν έχει

αρμοδιότητα/δικαιοδοσία να κρίνει τη διαφορά

αν δεν υπήρχε αυτή η αρχή δεν θα ήταν ισοσθενής δικαιοδοτική τάξη με την πολιτειακή

Ζήτημα συγκρότησης του νομικού πλαισίου που εφαρμόζει ο διαιτητής: lex arbitri: το δίκαιο με βάση το οποίο συγκροτεί το διαιτητικό του forum

ad hoc διαιτησίες και θεσμικά διαιτητικά δικαστήρια

θεσμικές: αυτές που συστήνονται υπό την αιγίδα διεθνών οργανισμών – παρέχουν οργάνωση σε διαδικαστικό επίπεδο (πχ πώς συγκροτείται, πότε στέλνεται η αγωγή στον αντίδικο, ζητήματα μαρτύρων, διαδικαστικές αποφάσεις (procedural orders))

οι ad hoc διαιτησίες δεν έχουν τέτοιους κανόνες, αλλά συγκροτούν οι ίδιοι οι διαιτητές τους διαδικαστικούς κανόνες

Ουδέτερο forum του διαιτητή: ο διαιτητής δεν είναι δεσμευμένος από συγκεκριμένη έννομη τάξη.

(θέλουμε ευελιξία) αλλά χρειαζόμαστε και ασφάλεια δικαίου

(δύο κεντρικοί πυλώνες διεθνούς διαιτησίας: αυτορρύθμιση – αναγκαστικό δίκαιο)

Τι κανόνες εφαρμόζει ο διαιτητής:

διαδικαστικοί κανόνες του διαιτητικού δικαστηρίου, δικονομικό δίκαιο τόπου έδρας, κανόνες διεθνούς συναλλαγής γενικά

αν δεν έχουν επιλέξει ουσιαστικό δίκαιο, ποιο ιδδδ θα εφαρμοστεί; Το δίκαιο της έδρας

Πλεονεκτήματα διαιτησίας: εξειδικευμένες γνώσεις διαιτητών, λαμβάνονται υπόψη αλλοδαπές έννομες τάξεις, ευελιξία, ταχύτητα, (κόστος)

Έγκυρη διαιτητική ρήτρα (προϋποθέσεις): ξεκάθαρη βούληση να πάνε τα μέρη τη διαφορά τους σε διαιτησία και να αποκλείσουν τα πολιτειακά δικαστήρια, είδος διαφορών, τελεσιδικία απόφασης αιρέσεις: κατ' αρχήν όχι δεκτές, αλλά υπάρχει τάση διάσωσης των διαιτητικών ρητρών

Κριτήρια διαχωρισμού διαιτησιών σε ημεδαπές-αλλοδαπές
αντικειμενικά: φύση διαφοράς (αφορά τη διεθνή συναλλαγή)
υποκειμενικά: ιθαγένεια μερών, συνήθης διαμονή

Εκτέλεση (σύμβασης Νέας Υόρκης 1958)

αν μια διαιτητική απόφαση είναι έγκυρη κατά το δίκαιο του τόπου της έδρας δεσμεύει όλα τα άλλα κράτη (αναγνωρίζεται και εκτελείται)

τάση αποχωρικοποίησης: κρίνει το δικαστήριο του τόπου εκτέλεσης ότι είναι έγκυρη διαιτητική απόφαση, ακόμα και αν, σύμφωνα με το δίκαιο του τόπου της έδρας, θεωρείται άκυρη

πρόβλημα: ανασφάλεια δικαίου

θετικό: ευελιξία

Γιατί μπορεί να ακυρωθεί μια διαιτητική απόφαση;

897ΚΠολΔ

Ερωτήσεις εισαγωγής:

- γιατί το λέμε δίκαιο διεθνών συναλλαγών και όχι διεθνές εμπορικό;

πολλά κράτη δεν γνωρίζουν διάκριση ανάμεσα σε αστικό και εμπορικό και σαν όρος είναι πιο ευρύς

- τι είναι το δίκαιο διεθνών συναλλαγών;

- κίνδυνοι διεθνούς συναλλαγής; (νομικοί, πραγματικοί, επιχειρηματικοί)
- τάση αυτορρύθμισης του δικαίου διεθνών συναλλαγών και κανόνες αναγκαστικού δικαίου

Διεθνών συναλλαγών –Μουσταΐρα

4/3/15

Πτώχευση (Bankruptcy) – εξυγίανση – αφερεγγυότητα (insolvency) – συμφιλίωση – συμβιβασμός – συμφωνία με τους πιστωτές

Αφερεγγυότητα : το παθητικό ενός εμπόρου είναι μεγαλύτερο από το ενεργητικό – δεν πληρώνει χρέη (παύση πληρωμών) . Όρος που καλύπτει πολλές περιπτώσεις.

Πτώχευση: αποτέλεσμα της αφερεγγυότητας ➔ παύση πληρωμών, απώλεια εξουσίας επί της περιουσίας

Στοιχεία αλλοδαπότητας : πιστωτές σε διαφορετικά κράτη, περιουσιακά στοιχεία σε διαφορετικά κράτη

Γενικός κανόνας για φ.π. : εναγωγή στον τόπο κατοικίας/ συνήθους διαμονής
ν.π.: έδρα (καταστατική ή πραγματική ;)

Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται; Lex fori concursus (κατ' αρχήν εφαρμοστέο δίκαιο, το δίκαιο που κηρύσσεται η διαδικασία πτώχευσης ➔ πάντα υπερισχύει η lex rei sitae (τόπος που βρίσκεται το ακίνητο))

Πρόβλημα: η συμμετοχή όλων των πιστωτών στη διαδικασία πτώχευσης.

11/3/15

Opt in – opt out: μέθοδος των Άγγλων να αποφεύγουν την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων συνθηκών

Καθολικότητα: μία και ενιαία διαδικασία

πολλαπλότητα: πολλές διαδικασίες πτώχευσης σε πολλά κράτη

Κανονισμός 1346/2000 ➔ άρχισε να ισχύει το Μάιο του 2002. Αφορά τις διαδικασίες, που συνέβησαν μετά την έναρξη ισχύος του.

Σύμβαση Βρυξελλών 1968: πρόδρομος του 44/2001 (Βρυξέλλες Ι) δεν περιελάμβανε τις διεθνείς πτωχεύσεις, για να γίνει ξεχωριστή εργασία για τις πτωχεύσεις. Καθυστερούσε, γιατί οι πτωχεύσεις θεωρούνται από τα οχυρά των δικαίων των κρατών

Draft σύμβασης για τις πτωχεύσεις το 1984, που καθιέρωνε καθολικότητα και ενότητα της διαδικασίας

1/4/15

Κανόνας 0 ➔ το κάθε φόρουμ εφαρμόζει τους κανόνες σύγκρουσης του κράτους που βρίσκεται

Στο ελληνικό δίκαιο, ο κανόνας σύγκρουσης για ν.π. παραπέμπει στο δίκαιο της πραγματικής έδρας

Οι εταιρίες μπορούν να έχουν συμβατική ή αδιοπρακτική ευθύνη (π.χ. διασυννοριακή)

1^η περίπτωση διεθνούς πτώχευσης: 1856-57: ασφαλιστική εταιρία στη Νέα Υόρκη – στέλεχος έδινε χαριστικά δάνεια – δεν μπορούν να πληρώσουν – μεγάλη ζημία, που φορτώθηκε στην τράπεζα του ομίλου – δεν μπορεί να ανταπεξέλθει Ο παραγγέλνει ράβδους χρυσού από την Καλιφόρνια – βουλιάζει το πλοίο – άρχισε παύση πληρωμών – (1853-56 κριμαϊκός πόλεμος) – (στρατολόγηση νέων ανδρών – έλλειψη βασικών προϊόντων) εισαγωγή σιταριού από την Αμερική – παύση πολέμου → παύση εισαγωγών – μένουν στοκ στη Νέα Υόρκη

Α (φ.π. ή ν.π.) → διαδικασία αφερεγγυότητας

Περιουσιακά στοιχεία στις χώρες α,β,γ
πιστωτές στις χώρες Α,β,δ,ε

Αυτός κάνει στάση πληρωμών
μας το λέει το κράτος με τον κανόνα σύγκρουσης
η διαδικασία ξεκινά είτε με αίτηση του ιδίου είτε των πιστωτών
(πτωχεύσεις μόνο σε καπιταλιστικά συστήματα)
(άλλοι όροι: εξυγίανση, αναδιοργάνωση, συμφωνία με πιστωτές)
μερικές φορές διορίζεται σύνδικος, administrator

Ο σύνδικος συγκεντρώνει τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη. Ο οφειλέτης δεν μπορεί να κάνει τίποτα. Προηγούνται οι εμπραγμάτως ασφαλισμένοι, γενικά-ειδικά προνόμια, μετά : σύμμετρη ικανοποίηση πιστωτών, Ο σύνδικος πρέπει να συμπεριλάβει όλα τα περιουσιακά στοιχεία στην περιουσία του υπό πτώχευση. Πρώτα πρέπει να αναγνωριστεί η πτώχευση στα άλλα κράτη. Αυτό δεν γίνεται εύκολα, γιατί είναι πολύ μεγάλα τα συμφέροντα
Αν κηρυσσόταν πτώχευση στην Ελλάδα, μπορεί να επικαλούνταν οι άλλες χώρες ότι βλαπτόταν η τοπική οικονομία και οι εκεί δανειστές. Οι δανειστές σπεύδουν να κάνουν κατάσχεση.

Η Ελλάδα πάντα ήταν φιλελεύθερη ως προς τις πτωχεύσεις. Οι αποφάσεις αναγνωρίζονταν πάντα και μπορούσε ο σύνδικος να συγκεντρώσει τα περιουσιακά στοιχεία (σύστημα (αρχή) καθολικότητας της διαδικασίας) (όλα τα περιουσιακά στοιχεία, όλοι οι πιστωτές)
συνδυάζεται με την αρχή της ενότητας της διαδικασίας

≠ αρχή της εδαφικότητας και αρχή της πολλαπλότητας (η πτώχευση ισχύει μόνο εκεί που κηρύχθηκε και για, μόνο, τους πιστωτές εκείνου του κράτους και γίνονται πολλαπλές διαδικασίες)

Πολλά κράτη ήθελαν να αναγνωρίζονται έξω οι δικές τους πτωχεύσεις, ενώ δεν αποδέχονταν την αναγνώριση ξένων πτωχεύσεων
Στη Γερμανία δινόταν η δυνατότητα τοπικής πτώχευσης.

22/4/15

UNCITRAL: επιτροπή ηνωμένων εθνών για το διεθνές εμπόριο

Κάνει πρότυπους νόμους (model laws – δεν είναι συμβάσεις)

1997- διασυνοριακή αφερεγγυότητα

Αυτός που πτώχευσε στην Ελλάδα, σε άλλη χώρα δε θεωρείται πτωχεύσας, αν δεν έχουμε καθολικότητα

Όταν κράτος αρνείται να αναγνωρίσει αλλοδαπή πτώχευση το κάνει για να προστατέψει την ημεδαπή οικονομία/ημεδαπούς πιστωτές

1346/2000 → ισχύς 5/2002

εφαρμόζεται μόνο σε διαδικασίες πτώχευσης μετά από αυτή την ημερομηνία

Ομοιόμορφο δικονομικό ιδιωτικό διεθνές δίκαιο

κανόνες σύγκρουσης – κανόνες δικαιοδοσίας – εκτέλεσης/αναγνώρισης

Δεν υπεισέρχεται στο ουσιαστικό

Άρθρο 3: διεθνή δικαιοδοσία

¶1: τα δικαστήρια του κράτους, όπου ο οφειλέτης έχει το κέντρο των κύριων συμφερόντων του (center of main interests)

άρθρο 4: εφαρμοστέο δίκαιο: lex fori concursus

Δυνατότητα κήρυξης τοπικής αφερεγγυότητας σε κράτος, όπου ο οφειλέτης έχει «εγκατάσταση» (= οργάνωση με βάση την οποία ασκούνται προσωρινές οικονομικές δραστηριότητες και λειτουργεί με περιουσία και ανθρώπινο δυναμικό)

Πάντα ο σύνδικος της κύριας διαδικασίας έχει τον πρώτο λόγο

υποχρέωση συντονισμού των (περισσότερων) παράλληλων διαδικασιών (άρθρο 32)

Αρ. 31: υποχρέωση συνεργασίας συνδίκων

Από την πρότυπη σύμβαση απορρέει και υποχρέωση συνεργασίας και των δικαστών των χωρών)

29/4/15

Εξαιρούνται από τον κανονισμό οι όμιλοι επιχειρήσεων

Θέλουν να συμπεριληφθούν τα περιουσιακά στοιχεία όλων των εταιριών του ομίλου στη διεθνή αφερεγγυότητα

Έναρξη ισχύος κανονισμού: 31/5/2002: υποθέσεις αφερεγγυότητας που κηρύχθηκαν μετά την 31/5/2002

Π.χ. Όμιλος είχε φτιάξει πολλές θυγατρικές ιθαγένειας του κάθε κράτους που είχε τη δραστηριότητά του

μητρική: ολλανδική σε διαδικασία αφερεγγυότητας

συμπάρεσυρε σε πτώχευση πολλές θυγατρικές (για οικονομικούς λόγους – όχι νομικά)

ο σύνδικος δεν είχε εξουσία έναντι των θυγατρικών

μη συντονισμός πωλήσεων περιουσιακών στοιχείων – μικρά ανταλλάγματα

C-1/2004 (17/1/2006): αφορά φ.π. (Susanne Staubitz-Schreiber)

απόφαση Bundesgerichtshoff ζητώντας από το ΔΕΚ απόφαση για το θέμα (2003)

εφαρμοστέο το δίκαιο του κράτους έναρξης της διαδικασίας

κατοικία στη Γερμανία, με προσωπική επιχείρηση

διέκοψε τη λειτουργία επιχείρησης το 2001

6/12/2001: υπέβαλε αίτηση στο Amtsgericht (Insolvenzgericht) Wuppertal ζητώντας να εκκινήσει η διαδικασία αφερεγγυότητας της περιουσία της

1/4/2002: μεταφορά κατοικίας στην Ισπανία

10/4/2002: απόρριψη αίτησης, λόγω έλλειψης περιουσιακών στοιχείων

Έφεση στο Landgericht: 14/8/2002 + 15/10/2003

απόρριψη, λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας, γιατί το κέντρο των κύριων συμφερόντων ήταν στην Ισπανία

απόφαση: το 3^ο1 πρέπει να ερμηνεύεται ότι το δικαιοστήριο που ξεκινά η αίτηση παραμένει αρμόδιο αν αλλάξει το κέντρο των κύριων συμφερόντων

6/5/15

17/2004, 24/2004: οδηγίες για αφερεγγυότητα πιστωτικών και ασφαλιστικών ιδρυμάτων → απόλυτη καθολικότητα (μία διαδικασία) για να υπάρχει έλεγχος

Φλέγον ζήτημα: πού θα αρχίσει η διαδικασία, άρα ποιού κράτους το δίκαιο εφαρμόζεται

Eurofood – Ιρλανδία (μετοχική κεφαλαιουχική εταιρία) 1997, έδρα Δουβλίνο

100% θυγατρική της Parmalat SpA (ιταλικού δικαίου)

παρείχε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες στις εταιρίες του ομίλου

Μην προβλέποντας ο κανονισμός ρυθμίσεις για πτώχευση ομίλων, δεν μπορεί να συμπτωχεύσει ο όμιλος, ως τέτοιος

24/12/2003: έκτακτη διαχείριση της Parmalat (με υπουργική απόφαση) στην Ιταλία (διαχειριστής: Bondi)

27/1/2004: compulsory winding up by the court της Eurofood στην Ιρλανδία (προσωρινός σύνδικος (provisional liquidator): Farrell)

9/2/2004: Eurofood σε καθεστώς διαχείρισης (Ιταλία – Bondi)

Θεώρησε ότι με βάση τα στοιχεία του ιταλικού δικαίου εντασσόταν στο ιταλικό δίκαιο (πραγματική έδρα), παρότι ιρλανδική

10/2/2004: αίτηση αναγνώρισης αφερεγγυότητας της Eurofood στην Ιταλία

20/2/2004: το δικαστήριο της Πάρμα κήρυξε εαυτό αρμόδιο, για την αφερεγγυότητα της Eurofood, λόγω του ότι είχε το κέντρο των κύριων συμφερόντων της στην Ιταλία

23/3/2004: το ιρλανδικό high court αποφάσισε ότι η διαδικασία κινήθηκε στις 27/1/, γιατί το κέντρο των κύριων συμφερόντων είναι στην Ιρλανδία

έφεση από τον Bondi

το supreme court ανέστειλε τη διαδικασία και υπέβαλε ερωτήματα στο ΔΕΚ

(άρθρα 5-7 εξαιρέσεις της lex fori concursus)

1. Η αίτηση ορισμού προσωρινού συνδίκου και ενώ εκκρεμεί η αίτηση εκκαθάρισης είναι απόφαση κατά το 16; (αναγνώριση στα άλλα κράτη)

2. (αν όχι) συνιστά η υποβολή αίτησης υποχρεωτικής εκκαθάρισης έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας

3. (3+16 κανονισμού ➔) αρμόδιο το δικαστήριο που, το πρώτον, ξεκίνησε τη διαδικασία αφερεγγυότητας, έστω και αν η έδρα ή το κέντρο των κυρίων δραστηριοτήτων (center of main interests: comi) είναι σε άλλο κράτος μέλος

4. α. όταν η έδρα μητρικής και θυγατρικής είναι σε διάφορα κράτη

β. όταν η θυγατρική λειτουργεί σαν αυτοτελής εταιρία

γ. όταν η μητρική ελέγχει και παρεμβαίνει στην/ ασκεί τη διαχείριση της θυγατρικής

Τι υπερισχύει

5. Δεν το είπε (δημόσιο συμφέρον;)

Το κέντρο των κύριων συμφερόντων θα πρέπει να ερμηνεύεται αυτόνομα, ανεξάρτητα από τις αντιλήψεις του δικαίου του κάθε κράτους

Στόχος του κανονισμού είναι η διασφάλιση ότι λειτουργούν αποτελεσματικά οι διασυνοριακές διαδικασίες αφερεγγυότητας

Απόφαση: όταν ο οφειλέτης είναι θυγατρική και έχει διαφορετική έδρα από τη μητρική, το τεκμήριο ότι το comi (311) είναι στο κράτος έδρας, είναι μαχητό, όταν συνάγεται αντικειμενικά από τρίτους ότι η πραγματική κατάσταση είναι διαφορετική
οι εταιρίες παραμένουν ανεξάρτητες και αυτόνομες

16➔ αναγνωρίζεται η διαδικασία που ξεκίνησε σε οποιοδήποτε κράτος, αυτόματα από το δικαστήριο των άλλων κρατών

20/5/15

Ο κανονισμός είναι στη φάση της πρώτης ανάγνωσης (υιοθετήθηκε το κείμενο) – στη δεύτερη ανάγνωση θα οριστικοποιηθεί
σκοπός η βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διασυνοριακών διαδικασιών αφερεγγυότητας
η κύρια διαδικασία κηρύσσεται στο κέντρο των κύριων δραστηριοτήτων (αν φπ ➔ κατοικία, αν νπ ➔ καταστατική έδρα : μαχητά τεκμήρια)
με τον recast δίνεται μια προσέγγιση δεύτερης ευκαιρίας ➔ άρθρο 1§1: διαδικασίες που καλύπτονται
➔ το πεδίο εφαρμογής ευρύτερο του ισχύοντος και θα καλύπτονται οι υβριδικές και προπτωχευτικές διαδικασίες (μπορεί να είναι και εκτός δικαστηρίου)

Για το comi: διευκρινίζεται το ποιο είναι, καθώς και η εγκατάσταση
πρέπει να εξετάζουν ενεργά αν το comi βρίσκεται εντός της δικαιοδοσίας τους
αυτό καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από την αντίληψη των πιστωτών
δεν θα πρέπει να υπάρχει ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων πιστωτών
παρέχεται στον υπεύθυνο στην κύρια διαδικασία η δυνατότητα να δεσμεύεται έναντι των τοπικών πιστωτών ότι στην κύρια διαδικασία θα έχουν τη μεταχείριση που θα είχαν στη δευτερεύουσα διαδικασία αν την ξεκινούσαν

Μητρώα αφερεγγυότητας (registry) στα οποία καταχωρούνται οι διαδικασίες αφερεγγυότητας με πληροφορίες και θα συνδέονται με τα μητρώα κάθε κράτους

Ο όμιλος εταιριών δεν προβλέπεται στον νέο κανονισμό. Προβλέπεται, όμως, διαδικασία συνεργασίας μεταξύ συνδίκων εταιριών ομίλου υπό διαδικασία αφερεγγυότητας

27/5/15

Ρώμη I,II

Η Ρώμη I αντικατέστησε τη σύμβαση της Ρώμης του 1980: αφορά συμβατικές σχέσεις
η Ρώμη II αφορά εξωσυμβατικές σχέσεις (αδικοπραξίες, αδικαιολόγητος πλουτισμός, διαπραγματεύσεις)
το κέντρο των κύριων συμφερόντων είναι αγγλοσαξονικής επιρροής
professio juris: δυνατότητα επιλογής δικαίου

Δυνατότητα επιλογής δικαίου

-ρητά εκπεφρασμένη είτε να προκύπτει με λογική βεβαιότητα από τις συνθήκες της υπόθεσης
-ισχυρή (να πληροί τις προϋποθέσεις (του δικαίου για τη ρήτρα) και τις τυπικές προϋποθέσεις του

εφαρμοστέου δικαίου στη σύμβαση ή του δικαίου της χώρας, όπου πήρε τυπική μορφή η σύμβαση)
-στις εξωσυμβατικές συμφωνία μετά το γεγονός που προκάλεσε τη ζημία
-ή πριν το γεγονός εφόσον το έχουν ελεύθερα διαπραγματευτεί τα μέρη και αφορά εμπορική δραστηριότητα

Όταν δεν έχουν επιλέξει τα μέρη εφαρμοστέο δίκαιο, εφαρμοστέο είναι το δίκαιο με την πιο στενή σύνδεση με τη σύμβαση.